ॐ

श्रीमद्-आद्य-शङ्कर-भगवत्पाद-परम्परागत-मूलाम्नाय-सर्वज्ञ-पीठम्
श्री-काञ्ची-कामकोटि-पीठम्
जगद्गुरु-श्री-शङ्कराचार्य-स्वामि-श्रीमठ-संस्थानम्

सर्वज्ञात्म-स्मरणम्

Introduction to the Acharya

Shri Shankara Bhagavatpada established many Acharya Peeta-s in Bharata and in the end He established the Acharya Peetam called Moolamnaya at Kanchipuram as His moola sthanam. This is the kshetra where Devi Kamakshi known as Kamakoti resides eternally. As per the sayings "kalviyil karaiyilā kānchi" (Ta. "Kanchi of limitless learning") and "nagareshu kānchī", this shone as a great city and abode of all vidya-s. This is why the Acharya Peetam established by Him in this place is the Jagadguru Shankaracharya Shrimatam Samsthanam known as the Shri Kanchi Kamakoti Moolamnaya Sarvajna Peetam.

Of His shishya-s, Shri Bhagavatpada ordained Shri Sureshvara – who was senior in age, had performed many yajna-s, and was experienced in administration of wordly activities – as the supervisor of all Peetam-s and to guide the individual Peetadhipati-s of younger age in administrative matters. He especially instructed Shri Sureshvara to take care of Shri Sarvajnatma who

was the youngest of all and appointed as the uttaradhikari of His Moolamnaya Peetam.

It is appropriate that Shri Sarvajnatma was named thus as Shri Bhagavatpada had taken Him as shishya when He ascended the Sarvajna Peetam at Kanchipuram. Let us do anusandhana of the verses of pramana texts regarding the charitra of this Shri Sarvajnatmendra Sarasvati Shricharana, and some parts of texts composed by Him, and be the object of Guru Anugraha!

॥ श्री-शङ्कर-चरित्र-प्रमाण-ग्रन्थेषु ॥

सर्वज्ञ-पीठ·मारोढु·मुत्सेहे देशिको·त्तमः ॥
ततोऽशरीरिणी वाणी नभो·मार्गाद् व्यजृम्भत ।
भो यतिन् भवता सर्व-विद्या·स्वपि विशेषतः ॥
कृत्वा प्रसङ्गं विद्वद्भिः जित्वा ता·नखिला·नपि ।
सर्वज्ञ-पीठ·मारोढु·मुचितं ननु भूतले ॥

~ चिद्विलासीय-शङ्कर-विजयः

उपयात्सु बुधेषु सर्व-दिग्भ्यः
प्रदिश·न्नाशु पराभवं य एभ्यः ।
विधृता·खिल-वित्-पद·श्च काञ्च्याम्
अ-धृता·र्तिः स दिशेत् श्रियं च कां-चित् ॥

~ श्री-सदाशिव-ब्रह्मेन्द्र-विरचिता जगद्गुरु-रत्न-माला

ताम्रपर्णी-सरित्-तीर-वासिनो विबुधा·स्तदा ।
षड्-दर्शिनी-सुधा-वार्धि-पारदृश्व-गुणो·न्नताः ॥
आगत्य तं देशिके·न्द्रं प्रणिपत्ये·द·मूचिरे ।
भिदा सत्य·मिवा·भाति त्वया त्वैक्यं निगद्यते ॥ ...
इति ब्रुवत्सु विद्वत्सु शङ्करा·चार्य-देशिकः ॥ ...

श्रुति-स्मृति-पुराणो·क्तैः वचनै·रिति देशिकः ।
भेद-वाद-रतान् विप्रा·नाधाया·द्वैत-पारगान् ॥
तत·स्ततो विपश्चिद्भिः प्रणत·श्चा·तिभक्तितः ।

~ चिद्विलासीय-शङ्कर-विजयः

श्रीम·च्छङ्कर-देशिके·न्द्र-भणितै·र्भग्ने च भुग्ना·नने
ताते वर्धन-नाम्नि सार्ध·मनुगैः श्री-ताम्रपर्णी-चरैः ।
सर्वज्ञा·सन·मारुरुक्षति गुरौ धीरं निवर्त्य श्रुतौ
डिम्भः कोऽपि त·मून-सप्तम-समो वादै·ररौत्सीत् त्र्यहम् ॥

~ बृह·च्छङ्कर-विजयः

तुर्येऽह·न्यथ शङ्करो·दित-समाधाने प्रशान्ते शिशौ
ताता·दे·र्धुरि संयियंसति च तं दृष्ट्वाऽतिहृष्टान्तरः ।
आ षष्ठा·दप एव भुङ्क्त इतर·न्ना·ख्याति पृष्टोऽप्यसा·
वो·मि·त्येव गद·त्यजस्र·मिति तद्-वृत्तं च ताता·दवैत् ॥

~ बृह·च्छङ्कर-विजयः

ज्ञात्वै·नं सदृशा·धिकारिण·मधात् तं ब्रह्मदेशो·द्भवं
प्राप्ता·नुज्ञ·मपि स्वतो जनयितु·र्वाग्मी स वाचं-यमम् ।
आख्या·म·प्यकरोत् स तस्य च महादेवा·भिधस्या·ग्रतः
सर्वज्ञा·भिध-शङ्करा·र्य इति यं स्वस्या·थ पीठे न्यधात् ॥

~ बृह·च्छङ्कर-विजयः

अथ निश्चित्य मनसा श्रीमान् शङ्कर-देशिकः ।
मठे श्री-शारदा·भिख्ये सर्व-ज्ञं निदध·न्मुनिम् ॥
सुरेश्वरं वृत्ति-कृत·मन्तिक-स्थं सदाऽऽदरात् ।
समं संस्थाप्य तस्मै स्वं वक्तुं भाष्यं समन्वशात् ॥

~ केरलीय-शङ्कर-विजयः

तत·स्ततो विपश्चिद्भिः प्रणत·श्चातिभक्तितः ।
गीत-वादित्र-निर्घोषैः जय-वाद-समुज्ज्वलैः ॥

आरुरोहा·थ सर्वज्ञ-पीठं देशिक-पुङ्गवः ।
पुष्प-वृष्टिः पपाता·थ ववु·र्वाताः सु-गन्धयः ॥

~ बृह·च्छङ्कर-विजयः

क·ल्यब्दै·श्च शरे·क्षणा·ध्व-नयनैः (२६२५) सत्-कामकोटि-प्रथे
पीठे न्यस्य सुरेश्वरं समवितुं सर्वज्ञ-संज्ञं मुनिम् ।
कामाक्ष्याः सविधे स जातु निविश·न्नुन्मुक्त-लोक-स्पृहो
देहं स्वं व्यपहाय दे·ह्यसुगमं धाम प्रपेदे परम् ॥

~ प्राचीन-शङ्कर-विजयः

॥ श्री-कामकोटि-पीठ-परम्परा-विषयकेषु प्रमाण-ग्रन्थेषु ॥

पुण्य-श्लोक-मञ्जरी

ताम्रा-रोधसि वर्धनात् समुदितः सन्न्यासितः सप्तमात्
प्रा·गेवा·त्म-विवाद-हृष्ट-मनसा श्री-शङ्करेणै·व यः ।
तत्-पीठे स-सुरेश्वरं समनयद् वर्षा·श्च यः सप्ततिं
चत्वारिंशत·मास्त स-द्वय·मसा·वब्दान् स्वयं त·न्मठे ॥ ८ ॥
आचार्य-प्रिय-पद्मपाद-चरणा·म्भोज-द्वयी-सेवनाद्
ऊढ-द्वारवती-मठाय मुनये ब्रह्मस्वरूपा·त्मने ।
श्रद्धा-राद्ध-पदाय तत्त्व·मतुलं चि·न्मुद्रया निर्दिशन्न्
एवै·क्यं समगा·न्निजेन महसा सर्वज्ञ-संज्ञो मुनिः ॥ ९ ॥
क·ल्यब्दैः स हया·ग्नि-लोक-नयनैः (२७३७) वर्षे नले माधवे
लिल्ये कृष्ण-चतुर्दशी·मनु मह·स्याम्नाय-शैला·न्तिके ।
ग्रन्थै·र्यत्-कलितै·र्न्यदर्शि विशदं सङ्क्षेप-शारीरक-
प्रख्यै·रद्वय-सूत्र-भाष्य-गहन-च्छन्नः पदार्थो·च्चयः ॥ १० ॥

जगद्गुरु-रत्न-माला

सलिला·शन एव यः स-लीलं
विलयं प्रापिप·दार्हतान् सु-शीलः ।
सुम-हार-फणी·न्द्रयोः स-दृष्टिः
स·हि सर्वज्ञ-गुरु·र्ह्रियात् कु-दृष्टिम् ॥ ३८ ॥

जगद्गुरु-परम्परा-स्तवः

अपोऽश्न·न्नेव जैनान् य आ-प्राग्ज्योतिष·माच्छिनत् ।
शिशु·माचार्य-वाग्-वेणी-रय-रोधि-महो·बलम् ॥ ९ ॥
सङ्क्षेप-शारीर-मुख-प्रबन्ध-विवृता·द्वयम् ।
ब्रह्मस्वरूपा·र्य-भाष्य-शा·न्त्याचार्यक-पण्डितम् ॥ १० ॥
सर्वज्ञ-चन्द्र-नाम्ना च सर्वतो भुवि विश्रुतम् ।
सर्वज्ञ-सद्-गुरुं वन्दे सर्वज्ञ·मिव भू-गतम् ॥ ११ ॥

॥ श्री-सर्वज्ञात्म-वा·गमृतम् – सङ्क्षेप-शारीरकम् ॥

ग्रन्थारम्भे प्रथमेऽध्याये

अनृत-जड-विरोधि रूप·मन्त-
त्रय-मल-बन्धन-दुःखता-विरुद्धम् ।
अतिनिकट·मविक्रियं मुरा·रेः
परम-पदं प्रणया·दभिष्टवीमि ॥ १ ॥
स्वा·ज्ञान-कल्पित-जगत्-परमे·श्वर-त्व-
जीव-त्व-भेद-कलुषी-कृत-भूम-भावा ।
स्वाभाविक-स्व-महिम-स्थिति·रस्त-मोहा
प्रत्यक्-चिति·र्विजयते भुवनै·क-योनिः ॥ २ ॥
प्रत्यक्-प्रमाणक·मसत्य-पराक्-प्रभेदं
प्रक्षीण-कारण-विकार-विभाग·मेकम् ।
चैतन्य-मात्र-परमा·र्थ-निज-स्वभावं
प्रत्यञ्च·मच्युत·महं प्रणतोऽस्मि नित्यम् ॥ ३ ॥

औत्पत्तिकी शक्ति·रशेष-वस्तु-
प्रकाशने कार्य-वशेन यस्याः ।
विज्ञायते विश्व-विवर्त-हेतोः
नमामि तां वाच·मचिन्त्य-शक्तिम् ॥ ४ ॥
आरम्भाः फलिनः प्रसन्न-हृदयो य·श्चेत् तिरश्चा·मपि
नो चेद् विश्व-सृजोऽप्यलं विफलता·माया·न्त्युपायो·द्यमाः ।
विश्वै·श्वर्य·मतो निरङ्कुश·मभूद् यस्यै·व विश्व-प्रभोः
सोऽयं विश्व-हिते रतो विजयते विघ्ने·श्वरो विश्व-कृत् ॥ ५ ॥
वाग्-विस्तरा यस्य बृहत्-तरङ्गाः
वेला-तटं वस्तुनि तत्त्व-बोधः ।
रत्नानि तर्क-प्रसर-प्रकाराः
पुना·त्वसौ व्यास-पयो·निधि·र्नः ॥ ६ ॥
वक्तार·मासाद्य यमेव नित्या
सरस्वती स्वार्थ-समन्विताऽऽसीत् ।
निरस्त-दुस्तर्क-कलङ्क-पङ्का
नमामि तं शङ्कर·मर्चिता·ङ्घ्रिम् ॥ ७ ॥
यदीय-सम्पर्क·मवाप्य केवलं
वयं कृता·र्था निरवद्य-कीर्तयः ।
जगत्सु ते तारित-शिष्य-पङ्क्तयो
जयन्ति देवेश्वर-पाद-रेणवः ॥ ८ ॥
गुरु-चरण-सरोज-सन्निधानाद्
अपि वय·मस्य गुणै·क-लेश-भाजः ।
अपि महति जला·र्णवे निमग्नाः
सलिल·मुपाददते मितं हि मीनाः ॥ ९ ॥
शक्तो गुरो·श्चरणयो·र्निकटे निवासात्
नारायण-स्मरणत·श्च नि·रन्तरायम् ।
शारीरका·र्थ-विषया·वगति-प्रधानं
सङ्क्षेपतः प्रकरणं करवाणि हृष्यन् ॥ १० ॥

ग्रन्थपूर्तौ चतुर्थेऽध्याये

विद्या-विग्रह·मग्रहेण पिहितं प्रत्यञ्च·मुच्चै·स्तराम्
उत्कृष्यो·त्तम-पूरुषं मुनि-धिया मुञ्जा·दिषीका·मिव ।
कोशात् कारण-कार्य-रूप-विकृतात् पश्यामि निःसंशयं
का·सी·दस्ति भविष्यति क्व नु गतः संसार-दुःखो·दधिः ॥ ५३ ॥
पश्यामि चित्र·मिव सर्व·मिदं द्वितीयं
तिष्ठामि निष्कल-चि·देक-वपु·ष्यनन्ते ।
आत्मान·मद्वय-मनन्त-सुखै·क-रूपं
पश्यामि दग्ध-रशना·मिव च प्रपञ्चम् ॥ ५४ ॥
अद्वैत·म·प्यनुभवामि कर-स्थ-बिल्व-
तुल्यं शरीर·महि-निर्ल्वयनी-व·दीक्षे ।
एवं च जीवन·मिव प्रतिभासमानं
निश्श्रेयसोऽधिगमनं च मम प्रसिद्धम् ॥ ५५ ॥
अद्वैत-बाधक-मभू·न्मम यद्-द्वितीय-
मद्वैत·मस्य बत बाधक·मेव जातम् ।
मोहाद् द्वितीय·मपबाधक·मस्य, विद्या-
सामर्थ्यतो द्वय-निबर्हण·मद्वितीयम् ॥ ५६ ॥
आश्चर्य·मद्य मम भाति कथं द्वितीयं
नित्ये निरस्त-निखिला·शिव-चित्-प्रकाशे ।
आसीत् पुरे·ति, कि·मिमाः श्रुतयो न पूर्वं
येन द्वितीय·मभवत् तिमिर-प्रसूतम् ॥ ५७ ॥
त्वत्-पाद्-पङ्कज-समाश्रयणं विना मे
स·न्न·प्यस·न्निव परः पुरुषः पुराऽऽसीत् ।
त्वत्-पाद-पद्म-युगला·श्रयणा·दिदानीं
ना·सी·न्न चा·स्ति न भविष्यति भेद-बुद्धिः ॥ ५८ ॥
यस्मात् कृपा-पर-वशो मम दुश्चिकित्सं
संसार-रोग·मपनेतु·मसि प्रवृत्तः ।

त्वत्-पाद-पङ्कज-रजः शिरसा दधानः
त्वा·मा-शरीर-पतना·दह·म·प्युपासे ॥ ५९ ॥
श्री-देवेश्वर-पाद-पङ्कज-रजः-सम्पर्क-पूता·शयः
सर्वज्ञात्म-गिराऽङ्कितो मुनि-वरः सङ्क्षेप-शारीरकम् ।
चक्रे स·ज्जन-बुद्धि-वर्धन·मिदं राजन्य-वंश्ये नृपे
श्री-म·त्यक्षत-शासने मनु-कुला·दित्ये भुवं शासति ॥ ६२ ॥
भुजङ्गमा·ङ्ग-शायिने विहङ्गमा·ङ्ग-गामिने ।
तुरङ्गमा·ङ्ग-भेदिने नमो रथा·ङ्ग-धारिणे ॥ ६३ ॥